

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE LÜBNAN CUMHURİYETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KARŞILIKLI KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 8.2.2005 Sayı: 25721)

**Kanun No
5298**

**Kabul Tarihi
3.2.2005**

MADDE 1. - 12 Mayıs 2004 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Lübnan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Teşviki ve Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Ba-kanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
LÜBNAN CUMHURİYETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KARŞILIKLI KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti ve Lübnan Cumhuriyeti bundan sonra "Âkit Taraflar" olarak anılacaklardır,

Her iki Devletin de karşılıklı menfaatine ekonomik işbirliğini teşvik etme arzusuyla,

Bir Âkit Tarafın yatırımcılarının, diğer Âkit Tarafın ülkesindeki yatırımları için elverişli koşullar yaratmayı ve bu koşulları sürdürmeyi niyet ederek,

Bu gibi yatırımları teşvik etmenin ve akdi olarak korunmanın özel girişimleri teşvik edeceğini ve her iki Devletin refahını artıracığını kabul ederek,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE 1**Tanımlar**

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından:

1. Her iki Âkit Taraf ile ilgili olarak "Yatırımcı" terimi diğer Âkit Tarafın ülkesinde bir yatırım yapmış olan:

(a) Âkit Tarafın hukukuna göre vatandaşı sayılan gerçek kişileri,

(b) firmalar, şirketler, iş ortaklıkları ve holding veya offshore şirketler de dahil olmak üzere diğer kuruluşları da içerecek şekilde, Âkit Tarafın hukukuna göre kurulmuş veya diğer şekillerde teşekkül ettirilmiş ve yönetim merkezleri bu Tarafın ülkesinde bulunan, her iki Âkit Tarafıta kayıtlı tüzel kişileri ifade eder.

2. "Yatırım" terimi, bir Âkit Tarafın bir yatırımcısı tarafından diğer Âkit Tarafın ülkesinde, bu Âkit Tarafın kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak kurulan veya edinilen her türlü malvarlığını, ve özellikle, bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla, aşağıdakileri içerir:

(a) taşınır ve taşınmaz mallar, aynı zamanda ipotek, rehin gibi diğer, aynı haklar;

(b) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer şekilleri;

(c) para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar;

(d) telif hakları, patentler, sınav tasarımlar veya modeller, ticari veya hizmet markaları, ticari isimler, teknik prosesler, know-how ve peştemaliye yanında Âkit Tarafların kanunlarınca tanınan diğer benzer haklar; ve

(e) doğal kaynakların aranması, çıkarılması veya kullanılması yanında, kanun, sözleşme veya hukuka uygun olarak ilgili yetkili merciin kararı ile verilmiş imtiyazları da kapsayacak şekilde, kanuni iş imtiyazları.

Malvarlıklarının yatırıldığı veya tekrar yatırıldığı biçimdeki herhangi bir değişiklik bunların yatırım olarak nitelendirilmesini etkilemez.

Anılan terim, ülkesinde yatırım yapılan Tarafın kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak yapılan tüm doğrudan yatırımları ifade etmektedir.

3. "Doğrudan yatırımlar" terimi Âkit Taraflardan birinin yatırımcısınca diğer Âkit Tarafın ülkesinde kurulmuş veya teşekkül ettirilmiş bir müessesede, sıradan hisselerin veya oy gücünün yüzde 10'unun veya daha fazlasına tekabül eden sermaye payının sahipliğinin elde edilerek uzun dönemli bir menfaat edinilmesi anlamına gelir.

4. "Gelirler" terimi, bir yatırımdan elde edilen ve bunlarla kısıtlı olmamak kaydıyla, kâr, temettüleri, faiz, sermaye kazançları, royaltiler, yönetim ve teknik yardım ücretleri veya diğer ücretleri ifade eder.

5. "Ülke" terimi, karasuları yanında, Âkit Tarafın uluslararası hukuka uygun olarak, deniz yatağına bitişik suların ve deniz yatağının veya altındaki toprağın, canlı veya cansız tabii kaynaklarının araştırılması ve işletilmesi, korunması ve yönetilmesi amacıyla, üzerinde egemenlik haklarını icra ettiği münhasır ekonomik bölgeyi de içermek üzere, her bir Âkit Tarafın ülkesini ifade eder.

MADDE 2**Yatırımların Teşviki ve Korunması**

1. Her bir Âkit Taraf, kendi ülkesindeki diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını teşvik edecek ve bu gibi yatırımları, herhangi üçüncü bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına benzer, durumda uygulanandan daha az elverişli olmayan koşullarda, ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak kabul edecektir.

2. Bir Âkit Taraf ülkesine bir yatırımı kabul ettiğinde, milliyetleri ne olursa olsun yatırımcıların tercihleri olan üst düzey yönetici ve teknik personel istihdam etmek için gerekli izinler de dahil olmak üzere, bu gibi bir yatırımla bağlantılı gerekli izinleri kanun ve nizamlarına uygun olarak verecektir.

3. Her iki Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımları diğer Âkit Tarafın ülkesinde tam koruma ve güvenliğe sahip olacaktır. Her bir Âkit Taraf diğer Âkit Tarafın yatırımcılarınca kanun ve nizamlarına uygun olarak ülkesinde yapılmış yatırımları koruyacak ve bu gibi yatırımların yönetimine, sürdürülmesine, kullanılmasına, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına veya tasviye edilmesine makul olmayan veya ayrımcı tedbirlerle engel olmayacaktır.

MADDE 3**Yatırımlara Uygulanacak Muamele**

1. Her bir Âkit Taraf ülkesindeki diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına adil ve eşit bir muameleyi garanti edecektir. Bu muamele, her bir Âkit Tarafın ülkesinde kendi yatırımcılarınca yapılan yatırımlara garanti ettiği muameleden, veya, eğer bu muamele daha elverişli ise, her bir Âkit Tarafın ülkesinde herhangi bir üçüncü devlet yatırımcılarınca yapılan yatırımlara garanti ettiğiinden daha az elverişli olmayacaktır.

2. En Ziyade Müsadeye Mazhar Millet muamelesi bir Âkit Tarafın diğer Âkit Tarafın yatırımcılarına ve yatırımlarına aşağıda sayılanlardan kaynaklanan bir avantajı sağlamakla yükümlü olduğu şeklinde yorumlanmayacaktır.

a) Âkit Taraflardan her ikisinin de üye olduğu veya olacağı, herhangi bir mevcut veya gelecekte kurulacak gümrük birliği veya ekonomik birlik, serbest ticaret bölgesi veya bölgesel ekonomik teşkilat,

b) Tamamen veya genel olarak vergilendirme ile ilişkili herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenleme.

3. İşbu Madde'nin birinci paragrafının hükümleri, Âkit Tarafların her ikisinin de gayrimenkul sahipliği ve diğer aynı haklarla ilgili olarak kendi yatırımcılarına garanti ettiği muameleyi diğer Âkit Tarafın yatırımcılarına ve yatırımlarına tanımak zorunda olduğu şeklinde yorumlanmayacaktır. Ayrıca, Âkit Taraflar gayrimenkul sahipliği ve diğer aynı haklarla ilgili olarak, işbu Madde'nin birinci paragrafını karşılıklı olarak uygulayacaklardır.

MADDE 4**Kamulaştırma ve Tazminat**

1. Âkit Taraflardan hiçbiri, kanunda tespit edildiği şekilde kamu yararına, ayrımcı olmayacak biçimde ve hukuka ve işbu Anlaşma'nın üçüncü Maddesi'nin hükümlerine uygun olarak tedbirler alınmadıkça ve etkin ve yeterli tazminat öngören şartlar sağlanmadıkça, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına karşı, doğrudan veya dolaylı olarak, kamulaştırma, millileştirme veya benzer özellikte olan veya etkide bulunan tedbirler almayacaktır.

2. Bu gibi bir tazminat, kamulaştırılan yatırımın, gerçekleşen veya olması yakın kamulaştırma, millileştirme veya benzer tedbirlerin kamuya ilanından hemen önceki tarihteki piyasa değerine eşit olacaktır. Tazminat kamulaştırma tarihinde ödenecektir. Gecikme halinde, tazminat ödeme tarihine kadar eşit vadeli kamu borçları için ödenen en yüksek faiz üzerinden bir faiz oranı içerecek, etkin olarak gerçekleştirilebilir ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır. Bu gibi bir kamulaştırma, millileştirme veya benzer tedbirin yasallığı ve tazminat miktarı hukuk çerçevesinde gözden geçirilebilir olacaktır.

MADDE 5**Zararlar veya Kayıplar için Tazminat**

Yatırımları savaş veya diğer silahlı çatışma, devrim, olağanüstü hâl, veya isyan sebebiyle diğer Âkit Tarafın ülkesinde zarara uğrayan her bir Âkit Tarafın yatırımcıları, tazminat ödenmesi veya diğer değerlendirmeler ile ilgili olarak, hangisi daha elverişli ise, ülkesinde yatırım yapılan Âkit Tarafın kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uyguladığından daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaktır. Bu gibi ödemeler serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

MADDE 6**Serbest Transfer**

1. Her bir Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarınca yapılan yatırımlarla ilgili bütün ödemelerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya gecikme olmaksızın serbestçe transfer edilmesini garanti edecektir. Bu tür transferler bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla özellikle aşağıdakileri içerir:

- (a) sermaye ve gelirler,
- (b) yatırımla ilgili kredilerle bağlantılı meblağlar veya üstlenilmiş diğer akdi yükümlülükler,
- (c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar,
- (d) diğer Âkit Tarafın ülkesindeki bir yatırımla ilgili olarak çalışmasına izin verilmiş yabancı personelin kazançları ve diğer tazminatları,
- (e) sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak için ek meblağlar,
- (f) İşbu Anlaşmanın 4. ve 5. Maddeleri çerçevesinde ödenecek tazminatlar, ve
- (g) bir yatırım uyumsuzluğunun çözümünden kaynaklanan ödemeler.

2. Aksi yatırımcı ve evsahibi Âkit Tarafça kararlaştırılmadıkça, transferler, transfer tarihinde geçerli piyasa kuru üzerinde herhangi bir konvertibl para birimi üzerinden yapılacaktır.

MADDE 7

Halefiyet Prensibi

1. Bir Âkit Tarafın yatırımcısı, kanunla kurulmuş bir sistem dahilinde, bir yatırımla ilgili olarak taraf olduğu ticari olmayan risklere karşı bir sigorta sözleşmesi kapsamında bir ödeme aldığında, diğer Âkit Taraf sigortalayanın lehine olmak üzere sigortalayanın yatırımcının sahip olduğu herhangi bir hak veya ünvana halefiyetini tanıyacaktır.

2. Diğer Âkit Taraf sigortalayanın bu gibi herhangi bir hak veya ünvana halefiyetinden dolayı yatırımcı ile aynı dereceye kadar hak iddia etmesini de tanıyacaktır.

3. Bir Âkit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar, işbu Anlaşmanın 8. Maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE 8

Bir Âkit Taraf ile Diğer Âkit Tarafın bir Yatırımcısı Arasındaki Uyumsuzlukların Çözümü

1. Âkit Taraflardan biri ile diğer Âkit Tarafın bir yatırımcısı arasında, yatırımlarla ilgili olarak ihtilaf çıkması halinde, sözkonusu uyumsuzluğu çözmeye yönelik olarak ilgili taraflar arasında mümkün olduğunca iyi niyetli görüşmeler yapılacaktır.

2. Eğer uyumsuzluklar, çözüm için yazılı talep tarihinden itibaren altı ay içinde çözümlenmezse; yatırımcı, kendi kararı uyarınca, uyumsuzluğu çözüm için aşağıdaki mercilere sunulabilir:

a) ülkesinde sözkonusu yatırımın yapıldığı Âkit Tarafın yetkili mahkemesi, veya

b) 18 Mart 1965 tarihinde Washington'da imzaya açılan "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyumsuzluklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş olan Yatırım Uyumsuzluklarının Çözümü için Uluslararası Merkez (ICSID),

(c) Aksi uyumsuzluğun taraflarınca kararlaştırılmadıkça, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına (UNCITRAL) göre kurulacak bir tahkim mahkemesi.

3. yukarıda alt paragraf a, b ve c'de yapılan seçimler nihai olacaktır.

4. Tahkim Heyeti uyumsuzluk için vereceği kararı, işbu Anlaşmanın hükümlerine, uluslararası hukukun uygulanabilir kural ve prensiplerine ve uygulanabilir olduğu takdirde ulusal hukuka uygun olarak alacaktır. Tahkim kararı nihai olacak ve uyumsuzluğun tarafları için bağlayıcı olacaktır. Her bir Âkit Taraf bu gibi herhangi bir kararı gecikme olmaksızın uygulayacak ve bu gibi bir kararı iç hukukuna uygun olarak tatbik edecektir.

5. Uyuşmazlığa taraf olan Âkit Taraf yatırım uyuşmazlığı ile ilgili duruşmalar süresince, hiçbir zaman, hiçbir şekilde dokunulmazlığını veya sözkonusu yatırımcının meydana gelen zararın tümünü veya bir kısmını kapsayan bir sigorta sözleşmesi çerçevesinde tazminat almış olmasını bir savunma olarak öne süremez.

MADDE 9

Âkit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Âkit Taraflar arasında işbu Anlaşmanın hükümlerinin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar diplomatik yollardan çözülecektir.

2. Eğer Âkit Taraflar, görüşmelerin başlamasından itibaren altı ay içinde bir anlaşmaya ulaşamazlarsa, sözkonusu uyuşmazlık Âkit Taraflardan birinin talebi üzerine üç üyeli bir tahkim heyetine sunulacaktır. Her bir Âkit Taraf bir hakemi atayacak, ve atanmış bu iki hakem üçüncü bir devlet vatandaşını başkan olarak tayin edeceklerdir.

3. Eğer Âkit Taraflardan birisi iki ay içinde kendi hakemini tayin etmemişse ve diğer Âkit Tarafın bu atamayı yapma davetine icabet etmemişse, bu hakem diğer Âkit Tarafın talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafınca atanacaktır.

4. Eğer iki hakem, atanmalarından itibaren iki ay içinde Heyet Başkanının seçimi konusunda anlaşma sağlayamazlarsa, Heyet Başkanı, Âkit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.

5. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, işbu Maddenin üçüncü ve dördüncü paragraflarında belirtilen hallerde görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Âkit Taraflardan birinin vatandaşı ise, seçim Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır ve eğer Başkan Yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Âkit Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Âkit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.

6. Tahkim Heyeti kararlarını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Tahkim Heyeti kararını, iç hukuk ile işbu Anlaşmanın hükümleri yanında uluslararası hukukun evrensel olarak kabul edilmiş prensiplerine saygı temelinde verecektir.

8. Âkit Taraflarca yapılacak diğer hükümlere tabii olarak, Tahkim Heyeti usul kurallarını belirleyecektir.

9. Her bir Âkit Taraf atadığı hakemin ve tahkim sırasındaki temsilinden kaynaklanan masraflarını karşılayacaktır. Başkan'ın masrafları ve diğer kalan masraflar Âkit Taraflarca eşit olarak üstlenilecektir. Tahkim Heyeti masraflarla ilgili olarak farklı bir düzenleme yapabilecektir.

10. Tahkim Heyeti'nin kararları her bir Âkit Taraf için nihai ve bağlayıcı olacaktır.

11. Eğer bir uyuşmazlık, işbu Anlaşmanın 8. Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuşsa ve hâlâ mahkeme önündeysse, aynı uyuşmazlık işbu Madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmayacaktır. Bu, her iki Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmayı engellemeyecektir.

MADDE 10**Diğer Yükümlülükler**

1. Eğer Âkit Taraflardan birinin mevzuatı veya uluslararası hukuk çerçevesinde mevcut veya işbu Anlaşmaya ek olarak Âkit Taraflar arasında tesis edilmiş bir yükümlülük, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına işbu Anlaşma ile sağlanandan daha elverişli bir muameleyi öngören, genel veya özgül bir hüküm ihtiva ediyorsa, bu gibi bir hüküm daha elverişli olduğu ölçüye kadar işbu Anlaşmadan üstün olacaktır.

2. Her bir Âkit Taraf diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının ülkesindeki yatırımları ile ilgili üstlenmiş olduğu herhangi bir diğer yükümlülüğe riayet edecektir.

MADDE 11**Anlaşmanın Uygulanması**

İşbu Anlaşma, Âkit Taraflardan birinin ülkesinde, bu Âkit Tarafın kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak diğer Âkit Tarafın yatırımcılarınca işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce yapılanlar yanında sonrasında yapılmış yatırımlara da uygulanacaktır. İşbu Anlaşma, çözülmüş hak talepleri veya işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden önce başlatılmış işlemlere uygulanmayacaktır.

MADDE 12**Nihai Hükümler**

1. Her bir Taraf diğerine, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için ülkesinde gereken anayasal işlemlerin tamamlandığını yazılı olarak bildirecektir. İşbu Anlaşma, iki bildirimden sonuncusunun tarihinde yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacaktır. On yıllık dönemin ardından Anlaşma, Âkit Taraflardan biri 12 ay öncesinden yazılı olarak feshi ihbarda bulunmadıkça süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

3. İşbu Anlaşma Âkit Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Âkit Taraflardan her birinin diğerine değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm anayasal işlemlerin tamamlandığını haber veren bildirim mektuplarının sonuncusunun tarihinde yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan ya da gerçekleşen ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın diğer bütün Maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Tarafların tam yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamışlardır.

Ankara'da, 12 Mayıs 2004 tarihinde, İngilizce dillerinde iki asıl olarak ve her biri eşit derecede olmak üzere imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
Kürşat TÜZMEN

LÜBNAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
Fouad SİNİORA

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR**Türkiye Büyük Millet Meclisi**

Cilt	Birleşim	Sayfa
57	117	590
68	34	362
73	54	371:372, 375:389

I- Gerekçeli 715 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 54 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Plan ve Bütçe, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/862